

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506-Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui

2015-04-21 Nr. (1.1.20-411)10-3796
[2015-02-23 Nr. 4D-2014/1-463/3D-478

DĖL ASBESTO PLAUSĖLIŲ APLINKOS ORO REGLAMENTAVIMO

Sveikatos apsaugos ministerija, atsakydama į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus siūlymą įvertinti galimybę reglamentuoti „asbesto ribines vertes ne vien tik darbo, bet ir kitose aplinkose, kuriose ši medžiaga yra paplitusi“, informuoja, kad 2014 m. spalio 16 d. Sveikatos apsaugos ministerijoje vyko pasitarimas asbesto plaušelių reglamentavimo klausimais. Pasitarimo metu buvo svarstytos asbesto plaušelių kiekio reglamentavimo gyvenamosios aplinkos ore, jų nustatymo galimybės.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, Europos Sąjungos aplinkos oro kokybės vertinimą ir valdymą reglamentuojanti 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje ir jos pagrindu Lietuvoje priimti teisės aktai asbesto plaušelių kiekio aplinkos ore nereglamentuoja. Europos Sąjungoje nėra nustatytos aplinkos oro kokybės normos, asbesto plaušelių kiekio matavimo metodai, aplinkos oro kokybės vertinimo reikalavimai.

Asbesto plaušelių ribinė vertė nenustatyta ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašė ir ribinėse aplinkos oro užterštumo vertėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“.

Pasaulio sveikatos organizacijos Oro kokybės vadove Europai (rekomendacijose) siūloma kiek įmanoma mažinti asbesto plaušelių poveikį žmogaus sveikatai, tačiau nenurodoma saugi sveikatai asbesto plaušelių ribinė vertė.

Asbestas, tai skaidulingi silikatai: krokidolitas (mėlynasis asbestas), aktinolitas, antofilitas, chrizotilas (baltasis asbestas), amozitas (rudasis asbestas), tremolitas. Asbestas dėl savo savybių – atsparumo cheminėms medžiagoms ir ugniai, blogo šilumos ir garso laidumo, – plačiai naudotas statybinėms medžiagoms gaminti ir kitoms reikmėms (šiferio lakštai stogams dengti, beslėgiai vamzdžiai, skirti kanalizacijos kanalams įrengti, termoizoliacijos medžiagos, skirtos katilinėms ir

šiluminėms trasoms, asbestinis audinys, nedegė apranga ir įvairūs ekranai, elektros laidų izoliacija, automobilių stabdžių kaladėlių įdėklai). Asbestas yra netirpi ne tik vandenyje, bet ir šarmuose, rūgštyse, neskylanti šviesoje, negaruojanti medžiaga. Jei asbesto plaušeliai statybinėse konstrukcijose yra tvirtai surišti su užpildu, jie į aplinką neišsiskiria. Didžiausia tikimybė asbesto plaušeliams pasklisti aplinkos ore, kai vykdomi remonto, griovimo ar statybos darbai (pvz., stogo šiferio danga daužoma, laužoma, smulkinama), todėl apsauga nuo asbesto ilgalaikio poveikio yra aktuali dirbantiems su asbestą turinčiais gaminiiais, statybinėmis konstrukcijomis.

Įgyvendinant 1999 m. liepos 26 d. Komisijos direktyvos 1999/77/EB, šeštą kartą derinančios su technikos pažanga Tarybos direktyvos 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, I priedo (asbestas) (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 24 tomas, p. 193), reikalavimus, į Lietuvą įvežti ir naudoti asbestą, taip pat visus jo turinčius gaminius uždrausta nuo 2005 m. sausio 1 d. tačiau, ekspertų vertinimais, Lietuvoje gali būti sunaudota apie 1 mln. tonų asbestcemenčio gaminių, iš kurių apie 96 procentus sudaro šiferinė stogų danga. Asbesto yra beveik visuose tarybiniu laikotarpiu statytų pastatų stoguose, katilinėse, šiluminėse trasose.

Siekiant sudaryti sąlygas saugiai pašalinti iš aplinkos asbesto turinčius gaminius, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 351 „Dėl Asbesto šalinimo programos patvirtinimo“ buvo patvirtinta Asbesto šalinimo programa.

Atsižvelgiant į asbesto plaušelių savybes, jų patekimo į aplinką ir nustatymo aplinkoje galimybes bei kitų šalių asbesto plaušelių aplinkoje reglamentavimo patirtį, manome, kad asbesto plaušelių kiekio gyvenamosios aplinkos ore reglamentavimas yra netikslingas.

PRIDEDAMA. Aplinkos apsaugos agentūros 2014-11-11 rašto Nr. (4)-A4-7107 kopija, 1 lapas.

Sveikatos apsaugos ministrė

Rimantė Šalaševičiūtė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius;
tel. # 706 62 006, faks. # 706 62 000, el. p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

Sveikatos apsaugos ministerijai

2014-11-11 Nr. (4)-A4-7107
2014-10-23 Nr. (1.1.20-411)10-9282

Kopija

Aplinkos ministerijai

DĖL ASBESTO PLAUSĖLIŲ REGLAMENTAVIMO

Aplinkos ministerijos pavedimu išnagrinėjome Jūsų paklausimą dėl asbesto plaušelių identifikavimo ir nustatymo aplinkos ore. Informuojame, kad Europos Sąjungoje aplinkos oro kokybės vertinimą ir valdymą reglamentuojanti 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje ir jos pagrindu Lietuvoje priimti teisės aktai asbesto plaušelių kiekio aplinkos ore nereglamentuoja, t. y. nėra nei ES nustatytos aplinkos oro kokybės normos, nei pamatinių matavimo metodų, nei aplinkos oro kokybės vertinimui nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad asbesto plaušeliams ribinė vertė aplinkos ore nenustatyta ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal *nacionalinius kriterijus*, sąraše ir ribinėse aplinkos oro užterštumo vertėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“.

Informuojame, kad Aplinkos apsaugos agentūra neatlieka asbesto plaušelių kiekio matavimų aplinkos ore.

Direktorius

Raimondas Sakalauskas